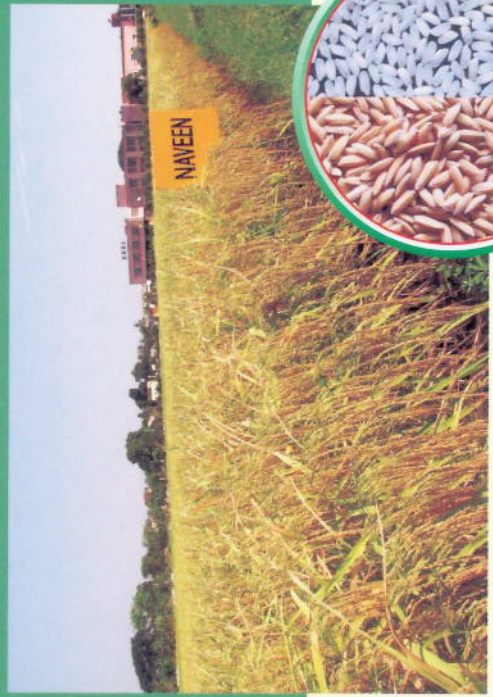

ଜଳ ସେଚିତ ଜମି ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ ଧାନ କିସମ ନବୀନ

ଶିଶିଳ ପଟ୍ଟନାୟକ, କେ.ଏସ. ରାଓ, ଜି.ଜେ.ଏନ. ରାଓ,
କ୍ଷେତ୍ରମୋହନ ଦାସ ଏବଂ ମାୟାଦିନୀ ଜେନା

କଟକ ସ୍ଥିତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ ସତୀରୀ ଏବଂ ଜୟା ଧାନର ବଂଶୀୟ ଗୁଣକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ନବୀନ କିସମଟି ବାହାର କରାଯାଇଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ଉପ ସମିତି ଦ୍ଵାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଛି । ଏହା ୨୦୦୫ ମସିହାରେ ସିକ୍ଠି ପାଇଛି ଏବଂ ୨୦୦୬ ମସିହାର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ସୂଚିତ ହୋଇଛି । ଏହି କିସମଟି ଖରିଫ ଋତୁରେ ବର୍ଷାଶ୍ରିତ ହିପ ଜମି ଓ ଜଳ ସେଚିତ ଜମି ପାଇଁ ଏବଂ ଋତି ଋତୁରେ ଜଳ ସେଚିତ ଜମି ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ । ଏହା ମଧ୍ୟମ ଉଚ୍ଚତା ବିଶିଷ୍ଟ ଅଟେ (୧୦୦ – ୧୧୦ ସେ.ମି.) । ଖରିଫ ଋତୁରେ ଛଟା ଲୁଣା କଲେ ପ୍ରାୟ ୧୧୫ ଦିନରେ, ଗୁଆ ଧାନ କଲେ ୧୧୮ ଦିନରେ ଏବଂ ଋତି ଚାଷ କଲେ ୧୨୦ ଦିନରେ ଅମଳ ଦିଏ । ଏହା ମହିଷା ରୋଗ, କାଣ୍ଡ ବିନ୍ଧା ରୋଗ ଓ ପତ୍ର ଚିତା ରୋଗ ସହିଷ୍ଣୁ ଅଟେ । ଏହି କିସମର ଚାଉଳ ମଧ୍ୟମ ମୋଟା ଅଟେ । ଏକ କ୍ରିଷ୍ଣାଳ ଧାନରୁ ହାରାହାରି ୬୬.୫ ଭାଗ ଚାଉଳ ମିଳିଥାଏ । ଚାଉଳ ଫୁଲିବା ଅନୁପାତ ପ୍ରାୟ ୧.୬୬ । ପ୍ରତି ହେକ୍ଟର ପିଛା ୪.୫ ଟନ୍ ୫ ଚନ୍ ଖରିଫ ଋତୁରେ ଏବଂ ୫.୬ ଟନ୍ ଋତି ଋତୁରେ ଅମଳ ଦିଏ ।

- ଉଚ୍ଚ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥକୁ ମଧ୍ୟ ୫୦ କେ.ଜି. ବାଲିରେ କିମ୍ବା ୧୦ କେ.ଜି. ଧୂଳିଆ ସାରେରେ ମିଶାଇ ସମାନ ଭାବରେ ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ଜମିରୁ ୪୮ ଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ କରାଯାଏ ।
- କୌଣସି ସାସନର ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ପ୍ରୟୋଗ କରୁନଥିଲେ, ଧାନ ରୋଗରାଜ ୨୦ ଦିନ ଓ ୪୦ ଦିନ ପରେ ଦୁଇଥର ହାରବନ୍ଧା କରନ୍ତୁ ।

ଜଳ ପରିଚାଳନା:

- ଚଳି ରୋପଣର ୧ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜମି ଆର୍ଦ୍ରତା ରଖିବା ଦ୍ଵାରା ଗଛ ସୁବୃଦ୍ଧ ରହେ ।
- ଫସଲ ବୃଦ୍ଧି ସମୟରେ ୩ ରୁ ୫ ସେ.ମି. ର ଏକ ଜଳସ୍ତର ଜମିରେ ରଖାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଶୀର୍ଷ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ୨୪ ରୁ ୩୬ ଘଣ୍ଟା ପରେ ଜଳ ସେଚନ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ଶିର ଭୋଜିବା ଅବସ୍ଥାର ୧୫ ଦିନ ପରେ ଜମିରୁ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ କରନ୍ତୁ ।

ରୋଗ ପୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ:

- ଏହି କିସମରେ ସାଧାରଣତଃ ଏଡେ ରୋଗ ପୋକ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ଋତି ଚାଷରେ ଗଛ ବହୁଥିବା ସମୟରେ କାଣ୍ଡବିନ୍ଧା ପୋକ ଆକ୍ରମଣ କରିଥାଏ । ୧ ମିଲିଲିଟର କ୍ଲୋରପାଇରିଫସ୍ଫ ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଦ୍ରବଣ କରିବେ ଏବଂ ଧାନ ରୋପଣ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଦ୍ରବଣରେ ଡଳିକୁ ସାରାଗାଡି ହୁଡାଇ ରଖିବେ । ଖରିଫ ଚାଷରେ ପିଲ ବାହାରିବା ସମୟରେ ଏହି ପୋକ ଆକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷାପାଇବାପାଇଁ ପ୍ରତି ହେକ୍ଟର ପିଛା କାରବୋଥ୍ଫୋରାମ ୩୦ କେ.ଜି ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ମାଟିଆ ବୁଣ୍ଡିପୋକ, ଧଳାପିଠିଆ ବୁଣ୍ଡିପୋକ, ପତ୍ରମୋଟା ପୋକ, ନଳୀ ପୋକର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଜମିଡାଲ୍ଫୋସ୍ଫିଡ ୧ ମି.ଲି. ପ୍ରତି ଲିଟର କିମ୍ବା କ୍ଲୋରପାଇରିଫସ୍ଫ ୫ ମି.ଲି./ଲିଟର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ପିଲ ବାହାରିବା ସମୟରେ ପତ୍ରପତା ରୋଗ ଦେଖାଗଲେ ସିଥମା-୩ କିମ୍ବା ଭାଲିଡାମାଇସିନ୍ ୨ ମି.ଲି./ଲିଟର କିମ୍ବା ରୋଗ ବିହ୍ନୁବେଦନା ପରେ ପ୍ରୋପିକୋନାଜଲ୍ ୧ ମି.ଲି./ଲିଟର ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ରୋଗିଏ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଶିଷ୍ୟ ସିଞ୍ଚନ ପାଇଁ ୫୦୦ ଲିଟର ପାଣି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- ହିତ କୁ ସପା ରଖିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପୋକ କମ୍ ହେବ ।

ଧାନ କଟା ଓ ଅମଳ:

- ଧାନ କେଣ୍ଡାରେ ଶରକତା ୮୦ ଭାଗ ଧାନ ସାରିଲେ ଧାନ କାଟିବା ବରକାର ।
- ଫସଲ କାଟିବା ପରେ ପରେ ଅମଳ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଧାନକୁ ବିହନ କରି ରଖିବା ପାଇଁ ଖରାରେ ଶରକତା ୧୨ ଭାଗ ଆର୍ଦ୍ରତା ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଆକାରରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଆର୍ଦ୍ରତା ପ୍ରାୟ ଶତକଡା ୧୪ ଭାଗ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଶବ୍ଦ୍ୟ ପରିଚାଳନା:

ଖରିଫ ଧାନ କଟାଯିବା ପରେ ଋତିଧାନଚାଷ ହୋଇପାରିବ । ଏହା ପରେ ମକା, ଆଳୁ, ପନିପରିବା ଏବଂ ଥୋରିଷ ଚାଷ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏହି କିସମଟି କମ୍ ଦିନରେ ଅମଳ ହୋଇପାରୁଥିବାରୁ ଏହା ତିନି ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଫସଲ ଯଥା : ଧାନ-ଧାନ-ଧାନ, ଧାନ-ମକା-ହୁଡ଼ଙ୍ଗ, ଧାନ-ଆଳୁ-ଗାଣି, ଧାନ-ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ-ମୁଗ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ।

ନବୀନ

ସି.ଆର୍.ଆର୍.ଆଇ ବୈଷୟିକ ଉପାହାର-୮୧

ପ୍ରକାଶକ : ଡକ୍ଟର ତ୍ରିଲୋଚନ ମହାପାତ୍ର, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ
 © ସମସ୍ତ ସବୁ ସଂରକ୍ଷିତ - କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ, କଟକ, ଓଡ଼ିଶା, ଅପ୍ରେଲ-୨୦୧୨
 ସମ୍ପାଦନା ଏବଂ ପୃଷ୍ଠା ବିନ୍ୟାସ : ଡକ୍ଟର ବିଶ୍ଵନାଥ ଶତପଥୀ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରାଣୀ ମଲାଇ
 ଫଟୋ : ପ୍ରକାଶ କର, ଭରବୀନ ବେହେରା ଓ ଦିପ୍ତି ଋଷୀନ ସାହୁ
 ମୁଦ୍ରଣ : ପ୍ରିଣ୍ଟ୍‌ଟେକ୍ ଅପ୍‌ସର୍ଭ୍ସ୍ ପ୍ରା.ଲିଡ., ଚଉକା ଶିଳ୍ପାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ଵର-୭୫୧୦୨୪

ଶୁଷ୍କ ଚଳି ଯୋଗା -

- କଳିକା ଯେତିକି କମି କିମ୍ବା ପାଣି ସୁବିଧା ଥିବା କମିରେ ଖରାପ ପାଇଁ କୁମ୍ଭର ମଧ୍ୟମ ସମ୍ପ୍ରାହ ଏବଂ ରାସ ପାଇଁ ଚିତ୍ତେହର ମାସ ମଧ୍ୟମ ସମ୍ପ୍ରାହରେ ଚଳି ଯୋଗା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ ।
- କଳିକାକୁ ୩ ରୁ ୪ ଥର ହଳ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା ରୋଗରେଗର ସାହାଯ୍ୟରେ ଦୁଇଥର ହଳ କରି ମାଟିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଭୁଣ୍ଡ କରି ସମତୁଳ୍ନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏକ ହେକ୍ଟର ଚଳି ଯୋଗା ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଇଁ କଟକାଞ୍ଚ ସର୍ବୋତ୍ତମ ୧୦୦ କେ.ଜି. ଯବଜାତମାନ, ୨୦ କେ.ଜି. ଫସଫୋରସ୍ ଏବଂ ୨୦ କେ.ଜି. ପତାସ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଚଳିକା ଯୋଗା କମିକୁ ଭଲ କରାଯାଇଥାଏ । ୧.୦ ମିଟର ପ୍ରସ୍ଥ ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣାତ୍ମକ ପୂର୍ବାବଳ କମ୍ପର ଗଠାଯାଏ । ଏକୋ ଚେଉଥ୍ ଅମ୍ଳୀ ବେଡ୍ ୧୩୦ ସେ.ମି. ଦୂର ରଖାଯାଇଥାଏ ।
- ପାଣି ଖା ପାଖୁ ୧ ଏକର କମି ରୋଗାପାଇଁ ୧୦ ଡିସିମିଲି କମି ଚଳି ଯୋଗା ପାଇଁ ନିଆଯାଏ ।

ଆର୍ତ୍ତ ଚଳି ଯୋଗା-

- ୩୩ ରୁ ୪ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ୪ ରୁ ୫ ଥର ହଳ କରି ଭଲଭାବେ କାରୁଅ କରିଦିଅନ୍ତୁ ।
- ମୁଖ୍ୟ କମିକୁ ୧ ମିଟର x ୧ ମିଟର ଆକାରରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ପୁରରେ ଭାଗ କରି ପୁନ ଚାରିପାଖରେ ପାଣି ଯିବାପାଇଁ ନାଲି କରନ୍ତୁ ।
- ଚେଉଥରେ କମିରେ ୫ କେ.ଜି. ସୁରିଆ, ୧୦ କେ.ଜି. ସଜିନ୍ ସୁପର ଫସଫୋରସ୍, ୫ କେ.ଜି. ପତାସ ଏବଂ ଭଲ ଭାବେ ସଜା ଖର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ବିହନ ବାଛିବା:

- ସୁସ୍ଥ ବିହନ ବାଛିବା ପାଇଁ ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ ୬୦ ଗ୍ରାମ କୁଣ୍ଡ ମିଶାଇ ଏକ ମିଶ୍ରଣ ତିଆରି କରି ଦେଖାଯିବେ ବିହନ ପକାନ୍ତୁ ।
- କୋସମାନ ହେଉଥିବା ବିହନକୁ ବାହାର କରିଦିଅନ୍ତୁ । ଚଳେ ରହିଥିବା ସୁସ୍ଥ ମଞ୍ଜି ରୁଡିକୁ ପରିଷ୍କାର କରନ୍ତୁ ଯୋଗାକ୍ରମରେ ସୁଖାଇ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ବିହନ ଏକାଗ୍ରୀୟ ବିଶୋଧନ:

- ଚଳିକା ଯାମ କଲିବାକୁ ହେଲେ ଏକ ହେକ୍ଟର ପିଛା ୩୦ ରୁ ୩୫ କେ.ଜି. ବିହନ ଚଳିଯୋଗା ପାଇଁ ଅଧିକ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ଛଟା ସୁଖା ପାଇଁ ଏକ ହେକ୍ଟର ପିଛା ୬୦ ରୁ ୬୫ କେ.ଜି. ବିହନ ଆବଶ୍ୟକ ।
- ପ୍ରାୟ ଚି ଏକ କେ.ଜି. ବିହନକୁ ୨ ଗ୍ରାମ ବାଲିଖିନ ହିସାବରେ ଗୋଳାଇ ବିଶୋଧନ କରନ୍ତୁ ।
- ଅଧିକ ଚଳି ଯୋଗା ପରିସ୍ଥିତିରେ ବିହନକୁ ବିଶୋଧନ କରିବାପାଇଁ ୧୦ କେ.ଜି. ବିହନକୁ ୨୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ୧.୫ ଗ୍ରାମ ସ୍ପ୍ରେସୁରାଇଜିଂ ଓ ୨୦ ଗ୍ରାମ ବ୍ୟାପେଟର୍ ମିଶାଇ ତିଆରି କରିଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ବାବଦେ ୧୦ ଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ବସନ୍ତ କରନ୍ତୁ ।

ବିହନ ସୁଖିବା ସମୟ:

- ଖରାପ ଚିପ ଚାଷ-ଭଜା କମିରେ କୁମ୍ଭ ମାସରେ ପ୍ରଥମ ପଞ୍ଚମେ ଛଟା ସୁଖା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ।
- ଚଳିକା ଯାମ-କୁମ୍ଭ ପ୍ରଥମ ସମ୍ପ୍ରାହରେ ଚଳି ଯୋଗାରେ ବିହନ ସୁଖନ୍ତୁ ।
- ଚଳିକା ଯୋଗା ଯାମ/ଚଳିକା ଯାମ- ନବଭାଗ ଶେଷରୁ ଚିତ୍ତେହର ମଧ୍ୟମ ସମ୍ପ୍ରାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ।

ଚଳିକା ଯୋଗା ପରିଚାଳନା:

- ବିହନକୁ ୨୪ ଘଣ୍ଟାପାଇଁ ପାଣିରେ ବସୁଣାଇ ପାଣିକୁ ନିଗାଡି ଦିଅନ୍ତୁ । ଗଜା ହେବାପାଇଁ ବିଶୋଧିତ ମଞ୍ଜିକୁ ଛୋଟ ଅଖା ବା ପାଲରେ ଭଲଭାବରେ ଗୁଡାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଚଳିକା ଯୋଗାରେ ବିହନକୁ ଚଳି ଯୋଗାରେ ସୁଖନ୍ତୁ । ଚଳି ଯୋଗା ଓଦା ରଖନ୍ତୁ ।

- ଚଳିଯୋଗାରେ, ଚଳି ପାଖାପାଖି ୨.୫ ସେ.ମି. ହୋଇଗଲେ ଯୋଗାରେ ଠିଆ ପାଣି ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଗଜା ବାହାରିବାର ୧୫ ଦିନ ପରେ କାରୋପ୍ୟୁରାନ (ଫୁଲାରନ ୩ ଲି) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଚଳିଯୋଗାକୁ ଚଳି ଉତ୍ତେଜକରାଉ ୬୦ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତି ହେକ୍ଟରରେ ୧୦୦ କେ.ଜି. ଯବଜାତମାନ ଖର୍ଚ୍ଚ ସାଗ ହିସାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

କମି ପ୍ରସ୍ତୁତି:

- ପ୍ରାୟ ମୌସୁମୀ ବର୍ଷା ହେବା ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ପୂର୍ବ ଫସଲ ଅମଳ ପରେ କମିକୁ ଡ୍ରାକୁର ଦ୍ୱାରା ହଳ କରି ଦିଅନ୍ତୁ । ଯାହାପରେ ଗୋଟା ପୋକ ଏବଂ ଅନାମୀ ସାସର ପ୍ରାୟୁରୁକ୍ତ ଧାନ ଫସଲକୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିବ ।
- ୭ ରୁ ୮ ଦିନ ଅନ୍ତରେ କମିକୁ ୨ ଥର କାରୁଅ କରାଯାଏ, ଫଳରେ ଘାସ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସହିତ ଖାଦ୍ୟ ସାଗର ଉପଲବ୍ଧତା ବଢ଼ିଥାଏ । ମଲ ବ୍ୟବହାର କରି କମିକୁ ସମତୁଳ୍ନ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା କମିରେ ପାଣିଭର ସମାନ ରହେ ।

ରୁଆ ପାଇଁ ଚଳି:

- ଖରାପ ଚାଷ-୨୦ ରୁ ୨୫ ଦିନିଆ ଚଳି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- ରବି/ବୋଗୋ/ଚଳିକା ଧାନ ପାଇଁ ୩୦ ଦିନିଆ ଚଳି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ଚଳି ରୁଆ ଏବଂ କରାକରା ଦୂରତା:

- ଖରାପ ଧାନ ପାଇଁ ୧୫ ସେ.ମି. x ୧୫ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ ଦୁଇଲ ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ରୁଆ କରନ୍ତୁ । ଚଳି ଚାଷ ପାଇଁ କାରୁଯୋଗା ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ୧୫ ସେ.ମି. ଧାତିକୁ ଧାତି ଓ ୧୦ ସେ.ମି. ଗଜକୁ ଗଜ ବ୍ୟବଧାନରେ ଚଳି ରୁଆନ୍ତୁ ।
- କାରୁଅ କମିରେ ୨୦ ରୁ ୨୫ ଦିନିଆ ଚଳିକୁ ବୁଦା ପ୍ରତି ୨ ରୁ ୩ ଟି ଚଳି ରୋପଣ କରନ୍ତୁ । ୭ ଦିନ ପରେ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିବା ସ୍ଥାନ ମାଳକରେ ଚଳି କରାକରା ଛଡ଼ିବ ।

ସାଗ ପ୍ରୟୋଗ:

- ଖରାପ ଚାଷ- ୮୦: ୪୦: ୪୦ ଯବଜାତମାନ, ଫସଫୋରସ୍, ପତାସ ଓ ୫୦୦ ଗୋରଖର ପ୍ରତି ହେକ୍ଟର ପିଛା ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଚଳି ଚାଷ- ୧୨୦: ୬୦: ୬୦ ଏନ.ପି. କେ ଓ ୫୦୦ ଗୋରଖର ଖରାପ ହେକ୍ଟର ପିଛା ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଲିଙ୍କ୍ ଅଭାବ ପରିସ୍ଥିତି କମିରେ ହେକ୍ଟର ପିଛା ଲିଙ୍କ୍ ସଲଫେଟ୍ ୨୫ କେ.ଜି. ମୂଳ ସାଗ ଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ମାଟିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ସେଥିରେ ସାଗ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ସାଗ ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଣାଳୀ:

- କମିକୁ ଶେଷଥର ପାଇଁ କାରୁଅ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଅଧା ଯବଜାତମାନ ପରିମାଣ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଫସଫୋରସ୍, ତିନି ବର୍ଷରୁ ଧାନ ଯୋଗା ଉପରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଅବଶିଷ୍ଟ ଯବଜାତମାନ ସାଗକୁ ୨ ଭାଗ କରି ୧ ଭାଗ ରୋପଣର ତିନି ସମ୍ପ୍ରାହ ପରେ ଏବଂ ଅମ୍ଳ ଏକ ଭାଗ ଚି ଥୋଡ଼ ସାଗ ରୂପେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଯବଜାତମାନ ସାଗ ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ଲିପ୍ କଲର୍ ଚାର୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ଘାସ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ:

- ପ୍ରତି ହେକ୍ଟର ପିଛା ପ୍ରତିଲିକ୍ୱର ୧.୬ ଲିଟର କିମ୍ବା ଆନିଲୋଫସ୍ ୦.୫ କେ.ଜି. କୁ ୫୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଚଳି ରୋଗାବାର ୪ ରୁ ୬ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅଳ୍ପ ପାଣି ଥିବା କମିରେ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଉନ୍ନତ ମାତ୍ରାରେ ଘାସ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହୋଇଥାଏ ।

